

Επιμέλεια: Γιάννης Ασδραχάς
 asd@express.gr

Η ζωή είναι βιβλίο

Μάθημα εκτάκτου ανάγκης για το μέλλον του χρήματος

**Νουριέλ Ρουμπίνι και Στίβεν Μιμ
 (Μετάφραση Τίνα Σπερελάκη)
 Εκδόσεις «Πατάκι»**

Οι οικονομικές κρίσεις δεν είναι σπάνιο φαινόμενο, όπως σημειώνουν οι συγγραφείς του βιβλίου «Η οικονομία της κρίσης. Μάθημα εκτάκτου ανάγκης για το μέλλον του χρήματος» ο διάσημος οικονομολόγος Νουριέλ Ρουμπίνι και ο καθηγητής Οικονομικής Ιστορίας και αρ-

θρογράφος των «New York Times» Στίβεν Μιμ.

Τα τελευταία είκοσι χρόνια όλος ο πλανήτης έχει γίνει μάρτυρας παρόμοιων κρίσεων σε χώρες τόσο διαφορετικές όσο και τα αίτιά τους.

Η γεωγραφία της κρίσης λοιπόν δεν κάνει διακρίσεις και έχει «κτυπήσει» τα τελευταία χρόνια το Μεξικό, την Ταϊλάνδη, τη Βραζιλία, το Πακιστάν και την Αργεντινή. Στο βιβλίο οι συγγραφείς α-

ντώντας στοιχεία από ανάλογα φαινόμενα σε διάφορες χώρες και αιώνες, αποδεικνύουν όπως ισχυρίζονται ότι οι «χρηματοοικονομικοί κατακλυσμοί είναι τόσο παλίοι και πανταχού παρόντες όσο και ο ίδιος ο καπιταλισμός».

Καταλήγουν πως όλες αυτές οι κρίσεις –για να μην αναφέρουμε πιο σαρωτικούς κατακλυσμούς, όπως η Μεγάλη Ύφεση– έχουν πολλά κοινά με τη σημερινή.

▲ «Το αίμα δεν σταματάει ποτέ» διά χειρός Τζέιμς Ελρόυ

«Ταξίδι» στη νουάρ λογοτεχνία από έναν κορυφαίο στο είδος του

**Μετάφραση Ανδρέας Αποστολίδης
 Εκδόσεις «Αγρά»**

ΠΑ ΤΟΥΣ λάτρεις της νουάρ λογοτεχνίας ο Τζέιμς Ελρόυ είναι ένας από τους συγγραφείς που τους χάρισε μοναδικές στιγμές. Ο 62χρονος συγγραφέας με την «Τετραλογία του Λος Άντζελες» –Η Μαύρη Νιάλα, Το Μεγάλο Πουθενά, Λος Άντζελες Εμπιστευτικό, Λευκή Τζαζ, καθιέρωθηκε σε όλο τον κόσμο ως ένας από τους κορυφαίους στο νουάρ μυθιστόρημα. Όλα του τα βιβλία εγχομιάσθηκαν και διακρίθηκαν όταν κυκλοφόρησαν.

Η τελευταία του τριλογία του «Αμερικανικού υποκόσμου» επιλέχθηκε από το περιοδικό Time ως το «Μυθιστόρημα της Χρονιάς» για το 1995. Το μυθιστόρημα αυτό διαδραματιζόταν στα χρόνια 1958-1963, τελειώνοντας με τη δολοφονία του Τζον Κένεντι. Ακολούθησε το δεύτερο μέρος της τριλογίας, το «Αμερικανικό ταξίδι θανάτου» το 2001, που διαδραματιζόταν στα χρόνια 1963-1968, τελειώνοντας με τις δολοφονίες του

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ και του Μπόμπ Κένεντι. Με το «Αίμα δεν σταματάει ποτέ», που κριθκε «Βιβλίο της Χρονιάς» για το 2009 στις ΗΠΑ, ολοκληρώνεται η σύγχρονη εποποιία της Αμερικής αυτών των χρόνων.

Το μυθιστόρημα πραγματεύεται την εποχή των κοινωνικών και πολιτικών αναστατώσεων του 1968-1972, μετά τις δολοφονίες του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ και του Ρόμπερτ Κένεντι, το κίνημα για τα δικαιώματα των Μαύρων, τους Μαύρους Πάνθηρες και άλλες οργανώσεις, τα ακροδεξιά αντικομμουνιστικά τρομοκρατικά σκηνικά, τον Χάουαρντ Χιους και τη Μαφία, τη Παιδιά των Λουλουδιών, τις συνομιλίες του Εφ Μπι Αι και του Τζ. Ε Χούβερ, την αντικομμουνιστική οστέρια, τα πολιτικά και οικονομικά παιχνίδια με την Κούβα, την Αιτή και τον Άγιο Δομνίκο, την άνοδο του Νίξον στην εξουσία και τη δρομολόγηση του σκανδάλου Γουότεργκεϊτ. Όπως το «Μεγάλο Πουθενά»

του Ελρόυ υπήρξε ίσως η πιο εμβριθής πολιτική ανάλυση της Αμερικής του '50 με τον μακαρθισμό, έτσι και το «Αίμα δεν σταματάει ποτέ» αποτελεί ένα βαθύτατο κοινωνικό και πολιτικό σκόλο για τα χρόνια 1968-1972 μέσα από την ξέφρενη αφήγηση και τη γοητευτική μαεστρία του συγγραφέα.

“

**Κριθκε
 «Βιβλίο της
 Χρονιάς»
 για το 2009
 στις ΗΠΑ**

Οι σελίδες του βιβλίου μάς μεταφέρουν στο 1968. Ο Μπόμπ Κένεντι και ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ είναι νεκροί. Η Μαφία, ο Χάουαρντ Χιους και ο Τζ. Εντγκαρ Χούβερ αγωνίζονται να κατακτήσουν την ψυχή της Αμερικής, εμπλέκοντας στις δολοφονικές τους συναμοσιές τους κολασημένους και εκείνους που πρόκειται σύντομα να κολαστούν. Ο Ουέιν Τέντροου Τζούνιορ είναι ένας πατριωτικός, εκτελεστής, μάγιστρος της πρέζας, φερόφωνο για όλους, πιστός σε κανέναν. Το ταξίδι του θα τον βυθίσει σε ολοένα βαθύτερο σκοτάδι. Ο Ντουάιτ Χόλι είναι όργανο και διαβολικός συνωμότης του

Χούβερ σε φοβερά εγκλήματα. Καθώς η δύναμη του Χούβερ εξασθενεί, η μοίρα του τον σπρώχνει στον Ρίτσαρντ Νίξον και στην αυτοεξόνωση. Ο Ντον Κρατοφίλντ, ένας πιτσιρικάς ιδιωτικός αστυνομικός, ένας ασήμαντος, ένας η-δονοβελήσις γυναικός, ανακαλύπτει τυχαία μια ανίερη συναμοσία που μπορεί να αποδειχτεί ολέθρια για τον ίδιο και για τη χώρα. Και οι τρεις άνδρες γοητεύονται από γυναίκες που ανήκουν στο ανιθίθο άκρο του πολιτικού και ηθικού φάσματος και οι τρεις έχουν χάσει την ακεραιότητά τους και στέκονται στο χείλος του γκρεμού.

Καθώς όλοι οι αρσενικοί ήρωες του Ελρόυ βγαίνουν εκπεθεμένοι και λαθρόμενοι, οι κόρες που δικαιούνται και εξιδανικεύονται είναι οι δύο «κόκκινες» πριόδες του, η Κάρεν Σιράκς, μια κοκκινομάλλα Ελληνοαμερικανίδα καθηγήτρια πανεπιστημίου, που δεν μοιάζει με Ελληνίδα, και η Τζόαν Κλάιν, η οποία έχει πάρει μέρος στα σημαντικότερα επαναστασιακά κινήματα του πλανήτη. Είναι και η πιο ερωτική πρόσωπα του βιβλίου.

«Η επινόηση της ετερότητας»

**Κωνσταντίνος Τσοουκάλης
 Εκδόσεις «Καστανιώτη»**

ΜΕ υπότιτλο του νέου του βιβλίου «Ταυτότητες και διαφορές» στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ο καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών υπογραμμίζει πως όλες οι θεμελιώδεις αξιακές προδιαγραφές της νεωτερικότητας βρίσκονται σε συνεχή και εκρηκτική μειοποίηση, τονίζοντας πως «θα μπορούσε κανείς να μιλήσει και για μετάλλαξη». Όλες οι μεγάλες λέξεις και έννοιες αλλάζουν, προβάλλει ο συγγραφέας και συνεχίζει: «Μεταμορφώνονται και αυτό δεν γίνεται καθόλου τυχαία, η ελευθερία γίνεται δικαίωμα στην αυτοδιαφοροποίηση, η ισότητα, ισότητα ατομικών ευκαιριών, η πρόδος οικονομική μεγιστοποίηση. Όσο για την αλληλεγγύη και την αιδελοφιλία, αυτές παραμένουν στα αζήτητα. Και οι μεταλλαγές δεν είναι ποτέ αθώες. Ετσι, η αφανίδια-εισβολή του «δικαιώματος στη διαφορά» και του «πολυπολιτισμού» στο προσκήνιο δεν μπορεί να αυτονομηθεί από τα κοινωνικά και ιδεολογικά της συμφραζόμενα. Τα νέα αιώματα βρίσκονται σε ευθεία σύναρση με τις παρενέργειες της παγκοσμιοποίησης, την κατάρρευση των κλειστών πολιτικών νοσητίων, την αποδυνάμωση των σταθερών εθνικών ταυτοτήτων και την αποσάθρωση του Κράτους Πρόνοιας.

Το γεγονός ότι το «δικαίωμα στη διαφορά» φαίνεται να αποσυνδέεται από την κοινωνική δικαιοσύνη και το δικαίωμα στην άμεση επιβίωση δεν είναι λοιπόν ευκαίρια. Για όσο καιρό η κατάξωση της ελευθέρως επιλογής αποδοσέυεται από την υλικότητα των επιβιωτικών αναγκών όλων, δικός ε-ξείριστος των αδικιών, το όνειρο για έναν καλύτερο κόσμο παραμένει ανοικτό και ανολοκληρότο.

«Γουλφ Χολ»

**Της Μάνιελ Χίλαρι Εκδόσεις «Πάπυρος»
 (Μετάφραση Αθανάσιος Ζάβαλος)**

ΤΟ «Τουλφ Χολ» είναι η ιστορία της απόδοσης του Κρόμγουελ σε μια εποχή που η Αγγλία τον Τίδορ βρικόκει στα πρόθυρα του χάους. Ο συγγραφέας με απόλυτο έλεγχο των υπγών, προσάκωση στην ιστορική αλήθεια, γλαφυρά ανασύσταση μιας πολιτάρχεις ιστορικής περιόδου, πολυπρόσωπη αφήγηση και ψυχολογική εμπάθωση, χτίζει αυτό το ιστορικό μυθιστόρημα.

Ο αναγνώστης δεν έχει μπροστά του απλώς ψυχρές περιγραφές γεγονότων, πραγμάτων και προσώπων, ούτε κάποια επίδειξη λόγιας πολυμηθείας εκ μέρους της συγγραφέως, αλλά ξετυλίγεται στα μάτια του ένας κόσμος που πάλλεται από ζωή, ένα σύμπαν που ξαναζωογονάει σε κάθε σελίδα του. Το 1520 ο Ερρίκος Η θέλει πίσω θυσία να αποκτήσει για, ώστε να διασφαλίσει τη διαδοχή στον θρόνο και να αποφευχθεί η πιθανότητα του εμφύλιου πολέμου. Η Αικατερίνη της Αραγόνας, σύζυγος του ε-πι δύο δεκαετίες, δεν του γέννησε διάδοχο, θέλει να ακυρώσει τον γάμο του και να παντρευτεί την ερωμένη του Άννα Μπολέιν. Οι επιθυμίες του προσκρούουν στην άρνητική στάση του πάπα της Ρώμης, στάση για την οποία το τμήμα θα το πληρώσει αρχικά ο καγκελάριος του Ερρίκου, ο περίφημος αρχιεπίσκοπος Γούλι. Τον γόρδιο δεσμό καλείται να λύσει ο Τόμας Κρόμγουελ, δεξί χέρι του Γούλι. Ο Κρόμγουελ, ο γιος ενός ταπεινού σιδηρά, θα δραπέτευσε από τη σκοτεινή ζωή της αγγλικής εφορίας, θα πολεμήσει ως μισοφόρος στη Γαλλία, θα ταξιδέψει στην Ιταλία, θα μάθει γλώσσες, θα διαπρέψει στο εμπόριο και θα επιστρέψει στο Λονδίνο με την ιδιότητα του νομικού, έχοντας αποκτήσει τη φήμη του ανθρώπου που κανείς δεν θα τον ήθελε εχθρό του.

Το μυθιστόρημα απέσπασε το βραβείο Man Booker, την κορυφαία διάκριση στον χώρο της αγγλόφωνης λογοτεχνίας, ενώ το 2010 τιμήθηκε με το βραβείο Walter Scott για το καλύτερο ιστορικό μυθιστόρημα.

«Οι εγκαταλειμμένοι» από την πένα του Τιμ Τζουλιάνης

Εκδόσεις «Πατάκι»

ΜΙΑ άγνωστη ιστορία που έκρυψαν οι πολιτικές ιδεολογίες φανερώναται στο βιβλίο του Τιμ Τζουλιάνης «Οι εγκαταλειμμένοι». Πρόκειται για τους Αμερικανούς πολίτες που εγκαταλείφθηκαν τις ΗΠΑ την εποχή της Οψέως, με προσηρομό τη νεαρά τότε Σοβιετική Ένωση. Όσοι αποφάσισαν να φύγουν είχαν αισθανθεί ότι ο καπιταλισμός είχε αποτύχει, ενώ ο κομμουνισμός υποσχόταν αξιοπρέπεια για τον εργάτη, φυλετική ισότητα και τίμια εργασία.

Όπως παρά τις ευλογίες που είχαν από το κομμουνιστικό καθεστώς που κερριζόταν ο Στάλιν, γρήγορα διαπίστωσαν σύμφωνα με τον συγγραφέα, ότι τα σοβιέτ δεν ήταν παράδεισος. Η κακοψυχία των Σοβιετικών

που δεν διέκρινε τα κίνητρα των μεταναστών αλλά έβλεπε παντού πρόδοτες, με συνέχεια πολλές φορές την ίδια τη ζωή των μεταναστών. Αρκετοί θέλησαν να γυρίσουν στην πατρίδα τους. Όμως συνάντησαν ένα τέλειος που είχαν στήσει απέναντί τους οι Αμερικανοί διπλωμάτες.

Ο συγγραφέας ακολουθεί αυτούς τους χιλιάδες ανθρώπους –ανθρακωρύχους και μουσικούς, αγρότες και μηχανικούς– από το Πίτσμπουργκ, το Ντιτρόιτ και το Λος Άντζελες, σε ένα επικό και τρομακτικό ταξίδι από το οποίο απέμειναν ελάχιστοι.

Με μια αξιοσημείωτη ιστορική έρευνα η οποία εκτείνεται σε εβδομητά χρόνια πολιτικών αλλαγών, ο Τιμ Τζουλιάνης μέσα από επίσημα αρχεία, απομνημονεύματα, ανταποκρίσεις από εφημερίδες και συνεν-

τεύξεις, αναζητά το πιο προσεκτικά φυλαγμένο αρχείο της σύγχρονης ιστορίας για να ανασυνθέσει την ιστορία των μεταναστών. Παρουσιάζοντας όπως σημειώνεται μια ιστορία ημίμοιας, ζωνάνιας και ιδεαλισμού, που προβάλλεται έναντι του βάρβαρου μηχανοπορικού καπιταλισμού. Η αφήγησή του μάς οδηγεί από τις «εξέδρες μιας ορχήστρας και τα παιχνίδια πνέζιμολ στις νυχτερινές εκτελέσεις την εποχή της τρομοκρατίας του Στάλιν και στους τόπους των φόνων του Αρχικού Κύκλου. Αποκαλύπτει την ιδιότητα Αμερικανών διπλωματών, οι οποίοι αρνήθηκαν το άδουλο σε συμπατριώτες τους, καθώς και τους φονικούς πράκτορες του φανατισμού. Αναλύει διεθνείς σχέσεις και οικονομικά αίτια και διασώζει προσωπικές πράξεις καλοσύνης και αυτοθυσίας.